

**Leeter masa Pawl ma wuzlala
ngeeme a
Timawte
Mey da ray**

**Leeter masa Pawl ma
wuzlala ngeeme a Timawte**

Leeter e keɗe ara Pawl ma wuzlala ngada Timawte. Timawte na, ara bəzey nga ndaw Gerek. Mamaha na, ara ngwas ma tɔba meɗ nga Yesu, ara dam Jəwif ma yey ta yey. Pawl a sɛram vaw ta Timawte na, daa mepəkey anɗa nga dey cew (SNM 16.1-3). Maa sərkaɗa Timawte nga wuzey meɗ nga Gazlavay na, ara Pawl. Ara maja ngenne, anɗa anda bəzey da hwaɗ anɗa. Pawl ta vɔlar slɛra la ga mekele mekele a Timawte, ta slɛrɗa la a Tesalawnik leɗ a Kwarinti. A pa nga bay-ray nga Egɔliz hay.

Masa ata ma pɛskamərwa Pawl la ngeeme daa fɛrsəne na, ta', a daw a wuzey meɗ nga Gazlavay cɛnɗa. A wuzlalara leeter a Timawte na, masa anɗa daa hwayak nga Masadəwan. Daa leeter e na, Pawl a kɛta Timawte da ray mekey slɛra daa Egɔliz nga Yesu.

Pawl a wuzlalar leeter a Timawte na, dey cew. Daa masa ngeeme keɗe na, a kɛtata ndəhay daa mecəmey-ray nga Yesu, a kɛtata bay-ray hay (3.1-13). Asaya, a kɛta Timawte he, a lɔvar nga njeɗ ndaw ma ka slɛra nga Yesu Kəriste maaya. A lɔvar nga nɛkey dey fa ndəhay daa mecəmey-ray hay nga Yesu.

Daa leeter e kefe na, mey mekele mekele daha nga vøley gødanj a ndøhay:

Medørey-dangay (2.1-8)

Metøbey mey nga Yesu na, a fønə mesøpey zleley (6.6-10)

Mesøpey nga key cek maaya (6.11-12)

Mecey-har

¹ Ara yah Pawl ma wuzlalakawa leeter kefe, yah, *ndaw-meslørey nga *Yesu *Køriste. Ara *Gazlavay ndaw ma løhdandakwar, ta Yesu Køriste ndaw masa aløkwa ma pakwa lenjesl aløkwa a ray a, ma pamaya nga ndaw-meslørey.

² Ya wuzlala na, ngada kah, Timawte, ndaw masa ma tørey sem nga böz adaw fara fara, maja kah ma tøfa mey nga Yesu Køriste masa yah ma wuzdakawa.

Anja Gazlavay, Papa aløkwa ta Yesu Køriste, Bay aløkwa nga pøsmaka mey, nga sørfamaka dey-ceceh, asaya, nga njadamaka daa zazay.

Mey da ray ndøhay maa sèrkadam ndøhay ta membørzley

³ Daa masa ya fa da daw aa hwayak nga Masadøwan na, ya ta løvka la nga njeý daa berney nga Efez. Anda kefe, ya wudøey ka njeý fetedø cønga amba ka tøkta ndøhay maa

---

1:1 1.1 ndaw-meslørey: 2.7; ndaw na løhdandakwar: Tit 3.4; aløkwa ma pakwa lenjesl: Kwa 1.26-27   **1:2** 1.2 Timawte: 1Kwr 4.17; böz adaw: 1Kwr 4.15; 1Tes 2.11; Tit 1.4

særkadam ndøhay ta membørzley. ⁴ Si ndøhay a, a mbøkdamara nga høbey ray da ray mamba hay saw ta da ray mezøley hay nga papanj nga papa ata hay zleezle ma gørey ndaw nga tede ngene. Mey hay a ngene na, fa handawa yawa ga, fa da jønta nga sørey cek masa Gazlavay ma wufey nga ka nga løhey ndøhay na, daa ba. Ya særkwa cek aha na, maja aløkwa ma tøbkwā mey nga Gazlavay. ⁵ Yaa cøfdaka nga tøkta ndøhay a ngene na, maja ya wufey ndøhay a nga wudam vaw da wuzlah ata. Anda meløvey, si a njam ta mevel maaya, a kam cek maaya, asaya, a tøbmara mey nga Gazlavay fara fara. ⁶ Ndøhay siya ta zlangadam sem daa cøved maaya. Ata fa kam yawa da ray mey hay saw køne. ⁷ A wudam ngaa særkadamatara *kwakwas nga Mawiz a ndøhay. Aa særkadamatara ha na, anda ndøhay ma søra cek, ama ata ta ray ata, a cøndamara mey masa ata ma wuzdamatara ha ba.

Kwakwas nga Mawiz mapakaya na, ngada wa hay wa?

⁸ Ya særkwa da aløkwa fa søpkwa *kwakwas nga Mawiz fara fara na, kwakwas a, aa maaya. ⁹ Sørmara, ndøhay maaya fa mey nga Gazlavay na, kwakwas a ara ngada ata ba. Ama, kwakwas a na, ara ngada ndøhay ma cønmar mey a Gazlavay ba, ngada ndøhay ma cønām mey ba,

---

1:3 1.3 Efez: SNM 20.1; ndøhay maa særkadam ndøhay ta membørzley: 4.1-10; 6.3-5, 20-21; 2Tm 2.16-18, 23-26; Tit 1.10-16; 3.9-11 **1:4** 1.4 4.7; 6.20; 2Tm 2.16, 23; 4.4; Tit 1.14 **1:5** 1.5 1.14, 19; 2.15; 4.12; Rm 12.9; 13.10; 1Kwr 8.1; Gal 6.10; 2Tm 1.3, 13; 3.10; Tit 1.15 **1:6** 1.6 1.4; 6.4, 20; Tit 1.10 **1:8** 1.8 Rm 7.12, 16

ngada ndəhay masa-maagway, ngada ndəhay ta mebərey, ngada ndəhay ma namar ray ba, ta ngada ndəhay maa sanjəram da ray cəved nga Gazlavay. Asaya, kwakwas a na, ara ngada ndəhay ma kədmata papa ata hay, da daa ba, ma kədmata mama ata hay vagay, ta ngada ndəhay ma kədam ndəhay vagay, ¹⁰ ngada ndəhay ma lam vaw saw, ta ngada zel hay ma lam vaw ta zel cəla ta ngada ngusay ma lam vaw ta ngwas cəla, leŋ ngada ndəhay ma hədkadam ndəhay nga beke. Kwakwas a saya na, ara ngada ndəhay ma mbərzlam, ta ngada ndəhay ma mbadam saw kəne. Yaw, anda kefe kwakwas a na, ara ngada kwa waawa ma key cek maaya ba wura wura cəpa, masa wal ta meesərkedey aləkwa masa maaya. ¹¹ Meesərkedey aləkwa ha na, aa daa *Mey-maaya-mawiya. Mey-maaya-mawiya ha na, a wuzdandakwara Gazlavay aa ta gədan, aa daa wiya mandaw mandaw. Ara anga ma vəldiwa Mey-maaya-mawiya ha amba ya wuzdatara a ndəhay.

Pawl a kar suse a Yesu Kəriste

¹² Ya fa kar suse a Yesu *Kəriste, Bay aləkwa Mahura. Ya fa kar suse maja a wulkey yah na, yah təde nga ka sləra anga. Da ray ngene, ta paya la nga ndaw ma ka sləra anga. Ara anga ma vəlya gədan nga ka sləra anga ha. ¹³ Zleezle na, ya faa guzley mey maaya ba da ray anga, ya fa sərdata banay ta ndəhay anga hay, ya fa key

---

1:9 1.9-10 Gal 5.19-21   **1:10** 1.10 4.6; 6.3; 2Tm 1.13; 2.2, 15; 3.14; 4.2-3; Tit 1.9; 2.1, 7-8   **1:11** 1.11 1Tes 2.4   **1:12** 1.12 Gal 1.15-16   **1:12** 1.12-17 2.7

høma a ray ndøhay anğa hay a. Ama anğa na, ta sərɤfaya dey-ceceh la, maja a səra cek hay masa yah ma kata na, a key ya səra ba. Ya səra ba na, maja yah ma təb̄a mey anğa daa ba aran. ¹⁴ Bay aləkwa Mahura ta pəsyə mey la ga. A vəlyə gədan anba ya təb̄a mey anğa, asaya, amba ya wudta ndøhay.

¹⁵ Mey masa yah ma daa guzlda kaa na, ara mey masa fara fara. Maaya na, ndøhay cəpa a təbmara mey a ta mevel pal. Ya fa ləvkwar, Yesu Kəriste na, ta sawa la a bəla amba a ləhdata ndøhay daa mebərey. Ndaw ma fənta ndøhay ta mekey mebərey na, ara yah. ¹⁶ Fara fara yah, ndaw ma fənta ndøhay ta mekey mebərey, ama Yesu Kəriste ta sərɤfaya dey-ceceh la cənğa. A ka kəne na, amba a wuzdatara a ndøhay, anğa ndaw meekwed-mey fara fara. A wuzdatara anda kedə na, nğa vəltar gədan a ndøhay ma da təbmara mey anğa, amba a hətam heter mendəvey ba.

¹⁷ Anja Bay Gazlavay nğa zəma bay anğa nğa sərmataw.

Ara ndaw masa ta dey, a məcey ba sələk.

Ndaw a gwa nğa hətər ta dey ba.

Anğa na, Gazlavay pal.

Anja ndøhay nğa həslmar ray,

nğa həlmamara nğa sərmataw. *Amen.

Pawl a vəlar gədan a Timawte

1:13 1.13 SNM 8.3; 9.1-5; 1Kwr 15.9; Gal 1.13   **1:14** 1.14 1.5;
 1Kwr 15.10   **1:15** 1.15 Lk 15.2; 19.10; Rm 5.8   **1:16** 1.16 Ef
 3.7-9; Kwa 1.25   **1:17** 1.17 Rm 16.27

¹⁸ Timawte, böz adaw, ya mbəkɔakawa mey keɔe a har akah. Mey a na, aa letek ta mey masa ndəhay ma təla mey ŋga Gazlavay maa guzlam da ray sləra masa kah ma da ka. Sərfadərwa mey ata ha, amba ka hətey gədaŋ ŋga key sləra maaya maaya. ¹⁹ Anda keɔe, ya wuɔey ka ka sləra ha ta mevel maaya, asaya, ka pa Gazlavay ŋga ndaw akah fara fara. Ndəhay siya hay a wuɔam ŋga kamara kəne ba. Maja ŋgene, fa pamara Gazlavay ŋga ndaw ata fara fara daa saba. ²⁰ Ata Himene ta Alekzandəre na, ata da wuzlah ndəhay a may. Ya ta vələdata sem a har *Sataŋ *, bay-malula, amba a pam lengesl, aa guzlam mey maaya ba da ray Gazlavay saba.

2

Mey da ray menjey daa mecəmey-ray ŋga ndəhay ŋga Yesu

¹ Cek ŋgeeme, masa yah ma wuɔey ŋga lövey na, ndəhay ŋga dərmar dangay a Gazlavay ŋga cacəɔɔafamar cek, ŋga kamar ambahw, asaya, ŋga kamar suse maja ndəhay tabiya. ² Maaya na, a dərəm dangay a Gazlavay maja bay hay, ta mahura hay tabiya ma wa hwayak hay, amba ya sərkwa banay ba, ya njakwa ta zazay. Da ray ŋgene, ya nakwa ray a Gazlavay, asaya, ya

---

1:18 1.18 4.14; 6.12; 1Kwr 9.24-25; 2Tm 4.7-8; Jud 3 **1:19** 1.19
 1.5 * **1:20** 1.20 a har Sataŋ: Ndəhay a wulkam Pawl a wuɔey ŋga lövey: «Ya ta bəta ata Himene ta Alekzandəre sem daa mecəmey-ray ŋga ndəhay ŋga Yesu.» Nəka 1Kwr 5.13. **1:20**
 1.20 Himene: 2Tm 2.17; Alekzandəre: 2Tm 4.14; Sataŋ: 1Kwr 5.5
2:1 2.1 Ef 6.18-19; Fəl 4.6

njakwa ta mekey cek maaya. ³ Medərey-dangay a na, ara cek maaya ma mbafar a Gazlavay, ndaw ma ləhdandakwar. ⁴ A mbafar na, maja a wudəy ndəhay cəpa nga ləham, asaya, a wudəy ndəhay cəpa a səmra mey masa fara fara. ⁵ Mey a kedə aa ngada ndəhay tabiya.

Fara fara Gazlavay na, aa pal gway.

Ma cəma ndaw-magədan ta Gazlavay na, ndaw pal.

Ndaw a na, ara Yesu Kəriste.

⁶ Ta sawa la, ta vəlda heter anga la nga ləhey ndəhay tabiya daa mebərey. Ta ka la anda kedə ta pas masa Gazlavay ma wudəy, amba a wuzdatara fara fara Bay Gazlavay a wudəy nga ləhdata ndəhay tabiya. ⁷ Bay Gazlavay ta paya la nga maslan anga, ta nga ndaw anga meslərey. A slərđiwa na, nga wuzdatara mey masa fara fara a ndəhay masa *Jəwif hay ba hay, amba a təbmara. Yaa guzlkwar kedə na, fara fara, ya mbərzley ba.

⁸ Yaw, ya wudəy na, zel hay nga dərmar dangay a Gazlavay kwa daa wura daa wura. Daa medərey-dangay a na, nga bangadəmata har ata hay a vad ta mevel maaya, ta mecey-mevel ba, ta metərey-vaw ba.

⁹ Ya wudəy na, ngusay may a da pam zana nga zlepey ba, a da pam zana ma kəđtar dey

---

2:2 2.2 Es 6.10   **2:3** 2.3 Tit 3.4   **2:4** 2.4 Ez 18.23; 2Tm 2.25-26; 2Pi 3.9   **2:5** 2.5 Mew 6.4-5; 1Kwr 8.6; Rm 3.29-30; 10.12-13
2:6 2.6 Mk 10.45; 2Kwr 5.15; Gal 1.4; Tit 2.14; 1Jn 3.16; pas masa Gazlavay ma wudəy: Gal 4.4; Tit 1.3   **2:7** 2.7 ndaw-meslərey: 1.11-17; Gal 1.1; 2.7-8; Ef 3.7; 2Tm 1.11   **2:8** 2.8 1Pi 3.7

a ndəhay ba. A da tərđamata ray ata hay ɲga zlepey ba. Daɲgwa hay ta bersle hay, leɲ zana hay masa dala kalah ma həđkey ba na, a da pamara ba. ¹⁰ Ama ɲga wuzdamərwa membey ata ta fa sləra maaya masa ata ma kamara. Yaw, ɲgusay ma ləvam fa namar ray a Gazlavay na, si a kamara kəne.

¹¹ Daa meesərkey daa way ɲga Gazlavay na, si ɲgusay a njam teete, a jəkam sləmay ta meney ray fa ndaw maa sərkadata. ¹² Ya vəltar cəved a ɲgusay ɲгаа sərkadamata zel hay ba. A da lam ray da ray zel hay ba, ama si a njam teete. ¹³ Ya ləvey anda keđe, maja Bay Gazlavay a ləmwa teesəd na, zel, mezəley *Adam. Fa dəba ha, a ləmwa ɲgwas, mezəley *Ev. ¹⁴ Asaya, *Satan, bay-malula, ta bata Adam ɲga key mebərey na, daa ba, ama a betey na, ɲgwas. Anda keđe, ara ɲgwas ma cənar mey a Gazlavay ba. ¹⁵ Kwa ta ɲgene he cəpa, ɲgusay a ləham la ta fa mayawa bəza hay, ama a da ləham na, si ata fa təbmara mey ɲga Gazlavay mandaw mandaw, fa wudam vaw, a njam maaya fa mey ɲga Gazlavay, asaya, a zlapam ba.

3

Bay-ray hay ɲga ndəhay daa Egəliz na, wa hay wa?

¹ Ehe, mey masa yah ma daa guzlda kaa na, ara mey masa fara fara. Ndaw ma wudəy ɲga key *bay-ray ɲga ndəhay daa Egəliz na, a key

2:9 2.9 1Pi 3.3-5   **2:10** 2.10 5.10   **2:11** 2.11-12 1Kwr 14.34

2:13 2.13 MC 2.7, 21-22; 1Kwr 11.8-9   **2:14** 2.14 MC 3.1-6, 13;

2Kwr 11.3

ngene, a sөpey nga key slөra masa maaya. ²Yaw, nga key bay-ray na, si ndaw maaya masa ndөhay faa guzlam mey maaya ba da ray a daa ba, si ndaw masa ta ngwas pal. Ndaw a, a da wey ba. A da key cek hay saw ba. A wey vaw fa ray anga, menjey anga, aa maaya fa dey nga ndөhay. A tөbey mөlak hay a way anga. A gwa ngaa sөrkadata ndөhay maaya maaya.

³Ara ndaw ma vөlda ray anga ngada wuzam ba, ndaw ma kөdey vaw ba, ama ndaw meekwed-mey, ma wudfey mey ba, ma sөpey dala kalah ba.

⁴Si a kөrza way anga maaya maaya, amba bөz anga hay a cөnmar mey ta meney ray mandaw mandaw. ⁵Ya lөvey anda keđe na, maja da ndaw a sөra ma kөrza way anga ba na, a da key bay-ray nga ndөhay daa Egөliz na, kwara?

⁶Nga key bay-ray na, ka da pam ndaw ma tөba mey nga Yesu tөlam ba. Da kaa tөđe, a da zlepey *kwa, fa dөba ha, Bay Gazlavay a da kar sariya anda aa ma kar sariya a Satan. ⁷Asaya, ndaw aha na, si ndөhay ma tөba mey nga Yesu ba faa hөmdamara may. Anda keđe, fa da rөsmara daa ba, asaya, ndaw aha fa da kөzley aa gadañ nga *Satan daa ba may.

Ma jөna ndөhay daa Egөliz na, wa hay wa?

⁸Ndөhay ma jөna ndөhay daa Egөliz na, si ndөhay maaya ta lenjesl. Si aa guzlam ta cөvede, a daa guzlam ta neneh cew cew ba. A da sam wuzam ga ba, a da sөpam dala ta cөvede

---

3:2 3.2-7 Tit 1.6-9; 1Pi 5.1-4   **3:3** 3.3 2Tm 2.24   * **3:6** 3.6 a da zlepey: A wudfey a lөvey: «A da gөley ray».   **3:7** 3.7 2Kwr 8.21; SNM 6.3

malamba ba. ⁹ Si a təbmarā mey fara fara masa Gazlavay ma wuzdandakwara, a kərzamara mey a ta mevel maaya.

¹⁰ Nğa pey ndəhay ma jəna ndəhay daa Egəliz na, si ka sanğalamata la dğay. Da cek maaya ba fa ata daa ba na, ka pamata nğa ndəhay ma jəna ndəhay daa Egəliz.

¹¹ Nğwas ata hay may †, si a pam lenğesl kəne. A daa guzlam mey saw a ray ndəhay ba, a da wam ba, ama si a kam cek hay maaya maaya ta cəved e.

¹² Ndaw ma jəna ndəhay daa Egəliz na, si ndaw masa ta nğwas pal. Si a kərzata bəz anğa hay ta ndəhay da way anğa hay maaya maaya. ¹³ Da ndəhay ma jəna ndəhay daa Egəliz fa kamara sləra ata maaya maaya na, ndəhay a həslmatar ray la. Asaya, a hətam gədaŋ la ga, maja ata fa pamara Yesu *Kəriste nğa ndaw ata fara fara.

Mey da ray mey fara fara masa Bay Gazlavay ma wuzdərwa a ndəhay

¹⁴ Ya fa wulkey, menjey nekədey fedə, ya daw la fa kah, ama ya fa wuzlalakawa mey kedə cəpa dğay. ¹⁵ Da ya ta wusey gweegwe daa ba na, mey masa yah ma wuzlalakawa daa leeter kedə na, ya wuzlalakawa amba ka səra, ndəhay nğa Gazlavay a da njam na, kwara. Ndəhay anğa hay a na, ara ndəhay daa *mecəmey-ray nğa ndəhay nğa Yesu macəmkaya ta Gazlavay, ndaw masa aa daha ta dey nğa sərmataw. Ndəhay

---

† **3:11** 3.11 Nğwas ata hay may: Ta mey Gərek a gwa a cəney may «Ŋğusay ma jəna ndəhay daa Egəliz». **3:11** 3.11 Tit 2.3

daa mecəmey-ray nga ndəhay nga Yesu a, faa sərkaɗamata ndəhay ta mey masa fara fara da ray Gazlavay, fa lacam maaya maaya da ray mey a. ¹⁶ Ahaw, fara fara, mey a masa aləkwa ma təbkwana, aa mahura. Mey a zleezle mabadakaya, ama Gazlavay ta wuzdərwa la a palah. Mey a fa ləvey:

Kəriste ta sawa la a bəla, a yawa anga ndaw-magədaŋ,

Mesəfney nga Gazlavay ta wuzdərwa la anga na, ndaw maaya ma key cek ta cəvede.

*Maslaŋ hay nga Bay Gazlavay da vad ta hətmar la ta dey ata.

Ndəhay ta wuzdamara mey da ray a la a ndəhay daa səkway hay mekele mekele.

Ndəhay siya da bəla ta pamara la nga ndaw ata fara fara.

Bay Gazlavay ta la sem a vad aa slam-mewedey.

4

Mey da ray ndəhay maa sərkaɗam ndəhay ta membərzley

¹ *Mesəfney nga Gazlavay ta kada la maaya maaya, a ləvey: ta pas masa bəla gweegwe a ndəvey na, ndəhay siya a mbəkdamara metəbey mey nga Yesu la. Ndəhay a ŋgene, a da cənmatar mey ŋgada mesəfney maaya ba hay ma bata ndəhay, a da təbmara meesərkedey ata

---

3:15 3.15 Ef 1.23; 2.19-22   **3:16** 3.16 Mt 28.18-19; Mk 16.19; Jan 1.14; SNM 2.33; Ef 1.20-21; Fəl 2.6-11; Kwa 1.6, 23; 2Tm 4.17

masa ta membərzley. ² A da təbmarə mey a na, ta mey ndəhay masa ta neneh cew maa guzlam si ta membərzley. Ndəhay ta neneh cew e, a sərmara ŋga wunkey cek maaya ta maaya ba saba. Ara anda leŋgesl ata ta mbədey sem. ³ A təkmatə ndəhay ŋga ley ŋgwas. Asaya, a vələm cəved a ndəhay ŋga zəmey cek hay mekele mekele ba. Ama Gazlavay a katərwa cek hay a ŋgene na, ŋga zəmey. Anda keđe, ndəhay ma təba mey aŋga ma sərmara mey masa fara fara na, ŋga zəmamara ta mekey suse a Gazlavay.

⁴ Cek hay tabiya masa Gazlavay ma katərwa na, aa maaya. Cek ŋga mbəkey na, daa ba, ama ndəhay ŋga kamar suse a Gazlavay maja. ⁵ Fara fara, mey ŋga Gazlavay ta medərey-danɣay na, a tərdata cek hay a maaya fa mey ŋga Gazlavay.

Mey da ray ndaw ma ka sləra maaya ŋga Yesu Kəriste

⁶ Si kaa sərkadatarə cek hay keđe ŋgada məlmakw hay daa Egəliz. Da ka faa sərkadata na, kah ndaw ma ka sləra maaya ŋga Yesu *Kəriste. Ka fa hətəy gədanɣ daa cəved ŋga Gazlavay maja mey aŋga masa kah ma təba, ta meesərkey maaya masa kah ma səpa. ⁷ Ama mamba hay saw na, a mbafar a Gazlavay ba, ka da jəkey sləmay fa vəda ba. Daa menjey akah na, si ka key cek maaya mandaw mandaw, anda Gazlavay ma wufey. ⁸ Da ndaw a hway amba

---

4:1 4.1 2Tm 3.1   **4:1** 4.1-11 1.10   **4:3** 4.3 ŋga ley ŋgwas: 1Kwr 7.1; cek mezəmey: MC 9.3; Rm 14.2; Kwa 2.21; Heb 13.9; mekey suse: Rm 14.6; 1Kwr 10.30   **4:4** 4.4 MC 1.31; SNM 10.15
4:6 4.6 1.10   **4:7** 4.7 1.4

vaw anğa a pəskey na, ara cek ma jəna nekədey. Ama da ndaw aha fa nar ray a Gazlavay na, nğene ara cek maaya ma fəna cek tabiya, maja a səra a da hətey heter mendəvey ba wure kedfe ta nğada fa mey. ⁹ Mey masa yah ma daa

guzlda kaa na, ara mey masa fara fara. Maaya na, ndəhay cəpa a təbmara mey a ta mevel pal. ¹⁰ Fara fara, aləkwa fa sərkwə banay daa sləra, aləkwa fa kakwa gədan daa sləra ha maja mewulkey aləkwa aa da ray Gazlavay, ndaw masa aa daha ta dey nğa sərmataw. A gwa a ləhdata ndəhay cəpa ndav, ama a da ləhey fara fara na, ndəhay ma təbmara mey nğa Kəriste.

¹¹ Ləvtar a ndəhay nğa kamara cek hay a kedfe, sasərkadata mandaw mandaw da ray a.

¹² Kwa anja kah gula dğay na, ndaw a da rəska ba. Ama ka sləra akah amba ndəhay ma təba mey nğa Yesu Kəriste, a nəkam dey fa kah. Ka wuzdatara ta fa mey akah meeguzley, ta fa menjey akah, ta fa mewudəy-vaw akah, ta fa kah ma təba mey nğa Yesu, leŋ ta fa kah ma səpa *mewey nğa Gazlavay ta mevel pal. ¹³ Vəlda ray akah nğa jənğey mey nğa

Gazlavay fa mey nğa ndəhay mandaw mandaw. Vəltar gədan, sasərkadata haa kasl pas masa yah ma wusey fa kah. ¹⁴ Sərfada gədan

masa *Mesəfney nğa Gazlavay ma vəldakawa. A vəldakawa gədan a na, ta pas masa ndəhay ma təla mey nğa Gazlavay maa guzlam da ray akah, ta *bay-ray hay nğa ndəhay daa *mecəmey-ray nğa ndəhay nğa Yesu ma pamaka har a ray

heyey. ¹⁵ Kata cek hay a kefe tabiya maaya maaya, vølda ray akah nga ka sløra kefe tabiya. Anda kefe, ndøhay tabiya a da høtmaka, ka fa daw fa mey fa mey daa sløra akah. ¹⁶ Wey vaw fa ray akah, asaya, wey vaw fa mey masa kah maa sørkadatara a ndøhay, kata cek hay a kefe mandaw mandaw. Da ka fa ka anda kefe na, ka løhda ray akah la, asaya, ka løhdata ndøhay ma jøkfamaka slømay la.

5

Mey da ray menjey nga Timawte da wuzlah ndøhay nga Yesu

¹ Da ndaw-maraw ta key cek maaya ba la na, ka daa bøcar taa bøcey ba, ama gwaguzlar ta døk-vaw anda ngada papakw. Køtata mezøle hay anda ara mølmakw hay. ² Gwaguzltar a madanngwas hay anda kaa guzley ngada mamakw. Køtata ngusay siya ta sabara hay, njey ta ata, ta mevel maaya anda dam-mamakw hay.

Mey da ray ngwas-vagay hay

³ Døktar mevel a ngwas-vagay hay, jønta daa masa ndaw nga jønta daa ba sølak. ⁴ Da ngwas-vagay bøz anga hay mahura daha, da daa ba bøza hay nga bøz anga hay daha na, si bøza hay a, aa sørkam nga key cek anda Gazlavay ma wufey ngada ndøhay da way ata hay dagay, a nøkfamatar dey. Maaya na, a jønmata ndøhay da way ata masa ma gølmata zleezle he. Da fa

---

4:14 4.14 1.18; 5.22; SNM 6.6; 2Tm 1.6; 2.2   **4:16** 4.16 1.10; 4.12; 2Tm 2.22; 3.10   **5:1** 5.1 Lev 19.32

kamara kōne na, a mbafar a Gazlavay. ⁵ Ngwas-vagay manjakaya taava an̄ga fara fara masa ndaw n̄ga jōna daa ba na, mewulkey an̄ga aa da ray Gazlavay. A d̄erar dangay, a kar ambahw taa vad̄, taa pas amba a jōna. ⁶ Ama n̄gwas-vagay ma key cek saw masa ma mbafar gway na, kwa an̄ga ta dey na, an̄ga anda ndaw mam̄ckaya. ⁷ Sas̄erkadatara mey a keḏe amba nd̄ohay aa guzlam mey maaya ba da ray ata ba. ⁸ Yaw, maaya na, ndaw ma t̄ōba mey n̄ga Yesu a j̄nta nd̄ohay daa s̄ekway an̄ga. Tees̄ed̄ na, a j̄ney nd̄ohay da way an̄ga hay ḏagay. Da a j̄nta ba na, a key n̄gene, a r̄esa c̄oved̄ n̄ga Gazlavay. Anda keḏe, ta key cek maaya ba sem, a f̄ona ndaw masa ma t̄ōba mey n̄ga Yesu ba.

⁹ Ka da wuzleley a wuzlah mez̄oley n̄ga n̄gwas-vagay hay masa akwar ma j̄nmata na, si mez̄oley n̄ga n̄gwas-vagay masa mevey kwakwar maakwaw, da daa ba, ma f̄ona. Si n̄gwas aha na, zel e mem̄oey heyey pal gway, kwa ta ley mekele daa ba, ¹⁰ asaya, si n̄gwas masa nd̄ohay faa h̄ōdamara sl̄era an̄ga. Anda mel̄ovey, ta ḡolta b̄ez an̄ga hay la maaya maaya, nd̄ohay ma samawa a way an̄ga na, ta t̄ōta la maaya maaya. Asaya, ta p̄ertara salay n̄ga nd̄ohay ma t̄ōba mey n̄ga Yesu la, ta j̄nta nd̄ohay ma s̄eram banay la, ta key cek hay maaya la mekele mekele.

¹¹ Ama n̄gwas-vagay hay masa sebel̄en̄ hay na, ka da wuzlalata mez̄oley ata hay ba, maja da kaa t̄ōḏe a da lam zel saya kwa. Da mez̄oley ata hay

mawuzlalatakaya, ama da ta wudam sem nga ley zel saya na, ngene a da mbəkdamara cəved nga *Kəriste. ¹² Anda keđe, sariya a kərzata la, maja ata ma zləbmara mey masa ata ma jəwmara zleezle nga njeý taava ata heyey sem nga key sləra nga Yesu. ¹³ Asaya, anja kwa ngwas-vagay hay masa sebelen hay ta lam zel hay daa ba, da ka ta wuzlalata mezəley ata hay la na, a da təram masa-mayađ hay nga pəkey way nga ndəhay saw fa mey-mbew e, fa mey-mbew e. Ama cek maaya ba masa ma fəna saya na, a da təram masa baazlam hay, a ndəkwdamata ray ata hay aa mey nga ndəhay, aa guzlam da ray cek hay masa ata ta cəved ngaa guzley da ray a daa ba. ¹⁴ Ara maja ngene, ya wudey na, ngwas-vagay hay masa sebelen hay na, si a lam zel, a yamawa bəza hay, a wam daa hejek ata hay, amba masa-gəra aləkwa hay a hətam mey ngaa guzley a ray aləkwa ba. ¹⁵ Yah ma ləvey anda keđe na, maja ngwas-vagay hay sebelen hay mekele mekele ta mbəkdamara cəved maaya sem, nga səpey cəved nga *Sataŋ.

¹⁶ Da ngwas-vagay hay daa səkway nga ngwas ma təba mey nga Yesu daha na, ngwas aha nga jənta. A da mbəkdata amba ndəhay daa *mecəmey-ray nga ndəhay nga Yesu a jənmata ba. Anda keđe, ndəhay nga Yesu a da jənam na, ngwas-vagay hay masa kwa ndaw nga jənta daa ba səlak.

Mey da ray bay-ray hay daa Egəliz

17 *Bay-ray hay ma kam slëra maaya maaya daa Egëliz na, ata tëde nga hëtey mawurbay nga slëra ata da mey cew. Fara fara tëde nga hëtey mawurbay na, *bay-ray hay ma kam gëdanj nga wuzdamakwara mey nga Gazlavay ta ngaa sërkadangwar. 18 Yaw, mey nga Gazlavay fa lëvey: «Daa masa sla fa key slëra da ley na, ka da par bebenj a mey ba.» Mey nga Gazlavay fa lëvey saya: «Ndaw ma ka slëra na, aa tëde nga hëtey mawurbay nga slëra anga.»

19 Da ndaw a handaka mey maaya ba da ray bay-ray nga ndëhay daa Egëliz na, ka da tëba ba. Ka da tëba na, si ndëhay cew, da daa ba, maakar, ma kam sede la da ray mey a. 20 Da ndaw a key mebërey na, mbëdar ray fa mey nga ndëhay tabiya, amba ndëhay siya hay a kam mandërzay nga key mebërey. 21 Ya fa kaka ambahw fa mey nga Gazlavay, fa mey nga Yesu *Këriste, ta fa mey nga maslanj hay nga Gazlavay da vad masa aa ma walata, tëba mey a kefe. Daa slëra masa kah ma ka na, ka da weley ndëhay ta weley ba, wudta ndëhay tabiya letek.

22 Ka da wusey vaw nga pey har a ray ndaw amba a key slëra daa Egëliz ba, sangala la dagay, ka da mbëzda ray akah aa mebërey nga ndëhay ba. Anda kefe, jëfa ray akah maaya maaya.

23 Yaw, ka da sey yam daada ba, ama sey

5:17 5.17 1Tes 5.12   **5:18** 5.18 Mew 25.4; Lk 10.7; 1Kwr 9.9, 12-14   **5:19** 5.19 Mew 19.15; Mt 18.16; 2Kwr 13.1   **5:20** 5.20 Gal 2.14; Ef 5.11   **5:22** 5.22 4.14

wuzam * nekøfey, amba hwað ma caka mandaw mandaw ñgene, a caka saba, vaw akah a key ñgama.

²⁴ Mebørey ñga ndøhay siya, kwa manjar ñga sengeley na, ndøhay tabiya a sørmara. Ama mebørey ñga ndøhay siya, ndøhay a da sørmara na, si ata ma sanjalamata la ðagay. ²⁵ Ara køne may, cek masa ndaw ma ka maaya na, a bey ba. Kwa aa mabadakaya, nekøfey a na, a wuzwa la a palah.

6

Mey da ray beke hay

¹ Maaya na, beke hay cøpa a namatar ray ñgada bay ata hay maaya maaya, amba ndøhay aa guzlam mey maaya ba da ray Gazlavay ba, asaya, amba aa guzlam mey maaya ba da ray mey masa aløkwa maa sørkadakwa ba. ² Beke hay siya na, bay ata hay fa tøbmara mey ñga Yesu. Anda keðe, ata cøpa mølman hay ta bay ata hay a, daa mey ñga Yesu. Ama beke hay a, da a namatar ray ba maja a løvam ata mølman hay na, ñgene maaya ba. Sasøkar jak, maaya na, a kamatar sløra ma føna ma føna. A kamatara sløra køne na, maja bay ata hay masa ata ma jønmata daa sløra ha na, ara ndøhay ma tøba mey ñga Yesu masa Gazlavay ma wuðta kalah.

Mey da ray meesørkey maaya ba ta da ray mesøpey zleley

---

* **5:23** 5.23 wuzam: Ara wuzam anda masa Mafaw hay ma samara ba, ama ara wuzam mekele masa Pawl ma wuðey Timawte ñga sa anda slalak. **6:1** 6.1-2 Ef 6.5; Tit 2.9-10; Flm 8-20; 1Pi 2.18

Yaw, cek hay masa yah ma wuzdatakawa cəpa kefe, si kaa sərkadatara a ndəhay, vəltar gədanj nga kamara kəne. ³ Ama ndəhay siya faa sərkadam mey mekele wal. A gəmam nga təbmara mey fara fara nga Yesu *Kəriste Bay aləkwa Mahura ba. Mey masa aləkwa maa sərkadakwa da ray menjey maaya ta Gazlavay na, a gəmam nga təbmara ba. ⁴ Ndəhay ngene a zlapam kalah, a səram cek ba, mewulkey ata maaya ba. A wudam nga key yawa saw, ta nga tərey vaw kalah da ray mey hay. Cek hay masa ata ma kamata ngene na, a handawa səleñ, metərey-vaw, ta mecədey-vaw, leñ mewulkey maaya ba da ray ndəhay. ⁵ Ata fa təram vaw mandaw mandaw maja mewulkey ata maaya ba, a sərmara cek masa fara fara saba. A wulkam maaya ba, a ləvam mesəpey cəved nga Gazlavay na, ara cəved nga hətey zleley.

⁶ Ahaw, mesəpey cəved nga Gazlavay na, ara zleley mahura, ama si ndaw ma səpa cəved e aa səmey da ray cek masa aa ma hətar da bəla, kwa aa ga daa ba. ⁷ Fara fara, ya yakurwa a bəla na, ta cek da har ba, ya da məkwa na, kəne may. ⁸ Anda kefe, da aləkwa fa hətkwa cek nga zəmey ta zana nga kəzley fa vaw na, ngene mak. ⁹ Ndəhay ma səpam zleley na, bay-malula fa batata nga key mebərey, a tədam asi har anja anda cek ma kəzley aa gadanj. Ndəhay a, a səpam cek hay saw ma nəsa ndəhay,

---

6:3 6.3 1.10; Gal 1.6-9   **6:3** 6.3-10 1.3-7   **6:4** 6.4 1.4; 6.20; 2Tm 2.14   **6:5** 6.5 Janj 10.12; SNM 20.33-34; 1Tes 2.5; Tit 1.11; 1Pi 2.14; 5.2   **6:6** 6.6 4.8; Fəl 4.11; Heb 13.5   **6:7** 6.7 Jəw 1.21; Ekz 5.14   **6:8** 6.8 MM 30.8-9

masa maa zəfdata. ¹⁰ Mewudəy dala kalah na, a handawa cek hay maaya ba tabiya. Ndəhay mekele a mbəkdamara cəved ŋga Gazlavay maja ata fa səpam dala kalah, fa handamawa banay ta mewulkey kalah a ray ata.

Pawl a kəta Timawte

¹¹ Ama kah Timawte, ndaw ŋga Gazlavay, hway la dərəŋ ta cek hay maaya ba ŋgene tabiya. Maaya na, ka səpey ŋga key cek ta cəved e, ka njeŋ ta Gazlavay mandaw mandaw, ka təba mey ŋga Yesu maaya maaya, ka wudta ndəhay tabiya, ka bəsa banay, ka tərey ndaw meekwed-mey. ¹² Key gədaŋ daa cəved ŋga Gazlavay amba ka hətey heter mendəvey ba masa Gazlavay ma zəlka maja. Ara anda kah ma wuzda fa mey ŋga ndəhay ga, kah ndaw ma təba Yesu *Kəriste sem.

¹³ Ehe, ya wuzdakawa mey kedə fa mey ŋga Gazlavay ma vəltar mesəfney a cek hay tabiya, ta fa mey ŋga Yesu Kəriste ma key sede maaya maaya fa mey ŋga Bay *Pawns Pilat. ¹⁴ Ya fa ləvka, nar ray a mewey masa Gazlavay ma vəldakawa. Ka da zləba ba, daa menjeŋ akah na, ndaw a da mbədka ray ba, haa kasl pas masa Bay aləkwa Mahura Yesu Kəriste ma da vəhwa. ¹⁵ A da vəhwa na, ta pas masa Gazlavay ma wudəy. Bay Gazlavay na, aŋga pal ma wata cek hay tabiya,

aa daa wiya mandaw mandaw.
Aŋga Bay Mahura da ray bay hay cəpa.

6:12 6.12 1.18; 4.14   **6:13** 6.13 Mt 27.11-26; Jan 18.28-19.16
6:14 6.14 1.3, 18; Fəl 1.10; 1Tes 5.1-2   **6:15** 6.15 SNM 1.7; 2Pi 3.3-9; CWJ 17.14

16 Anğa pal, ndaw masa ta dey nga sərmataw, a məcey ba.
 Anğa na, manjakaya daa slam-mewedey.
 Mewedey anğa kalah,
 ndaw a gwa nga ngəchey a cakay a ba.
 Kwa ndaw pal ta hətər Gazlavay ta dey anğa na,
 daa ba,
 kwa fa da gwa nga hətər daa ba.
 Anja ndəhay nga həlmamara.
 Anja nga zəma Bay anğa nga sərmataw. Amen.

Pawl a kətata ndəhay masa-zleley hay

17 Ləvtar a ndəhay masa-zleley hay da bəla keđe, a da zlapam ba. Zleley ata masa ma da ndəvey ngene na, ləvtar a da pamara lenğesl ata a ray a ba, maja ara cek ma da jənta ba. Ama ləvtar nga pam lenğesl na, a ray Gazlavay, ndaw ma da vəndakwar cek tabiya ta har cew cew amba yaa səmkwa. 18 Ləvtar nga kam cek maaya mandaw mandaw. Mekey cek maaya ha na, ara anda zleley ata. Ləvtar nga tərəm ndəhay mevəley ta har cew cew. 19 Da fa kamara kəne na, a key ngene, a bəcam zleley menəsey ba ngada fa mey, amba a hətəm heter masa fara fara.

Mey nga madagway-dakw

20 Waa Timawte, wey vaw maaya maaya fa mey masa Gazlavay ma mbəkdaakawa a har akah. Ka da ndəkwdə ray akah aa mey hay saw ba. Meesərkey masa ndəhay ma wulkam ara mey

---

6:16 6.16 Mab 33.20; Ps 104.2; Jan 1.18; Kwa 1.15; 1Jn 4.12   **6:17**
 6.17 Ps 62.11; Lk 12.15, 20; Jak 5.1   **6:19** 6.19 Mt 6.20

fara fara, anja ara mey fara fara ba ṅgene na, ka da ndəkwa ray akah a hwaɗ a ba. ²¹ Ndəhay siya hay a ləvam ata na, a təbmara meesərkey a ṅgene. Anda keɗe, ta mbəkdamara cəved ṅga Gazlavay sem.

Anja maaya ṅga Gazlavay ṅga njey ta akwar.

6:20 6.20 1.4; 6.4; 2Tm 1.14
Gal 6.18

6:21 6.21 maaya ṅga Gazlavay:

Mejəwey-mey Mawiya
Mofu-Gudur: Mejəwey-mey Mawiya New Testament
Le Nouveau Testament en langue Mofu-Gudur
(Cameroun)

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mofu-Gudur)

Contributor: Aramaic Bible Translation, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

2b021919-36cf-59da-a35f-10c5e5548811